

بررسی اثر هزینه‌های تحقیقات کشاورزی بر ارزش افزوده و بهره‌وری در این بخش

هدیه وجدانی طهرانی و علی رازینی رحمانی

مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی

با توجه به نقش تحقیق در توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری در تحقیقات، دارای اثرات گوناگونی بر متغیرهای اقتصادی از جمله ارزش افزوده و بهره‌وری است. این اثرات در بخش کشاورزی و زیربخش زراعت و برخی از محصولات استراتژیک مانند غلات، برنج و دانه‌های روغنی نیز قابل توجه می‌باشد، از اینرو در این مقاله فرضیات مختلفی در قالب مدل‌های گوناگونی همچون مدل‌های جانسون و استرینر، زاکازیت، کاب داگلاس، ترنسندنتال و خطی ساده مورد آزمون قرار گرفته‌اند. از میان مدل‌های برآورد شده، مدل کاب داگلاس به عنوان بهترین مدل حاکی از آن است که:

یک درصد افزایش در هزینه‌های تحقیقاتی سرانه بخش کشاورزی، ارزش افزوده سرانه این بخش را پس از گذشت ۲ سال در حدود ۰/۱۸ درصد افزایش می‌دهد، در حالی که همین میزان افزایش در هزینه‌های تحقیقاتی زیربخش زراعی، میزان تولیدات این زیربخش را پس از گذشت ۱ سال در حدود ۰/۰۵ درصد افزایش خواهد داد. همچنین این افزایش در غلات، پس از گذشت ۳ سال، در حدود ۰/۲۶ درصد، برای محصول